

LATVIJA

Marsh strādā ar klientiem visā pasaulē, identificējot un novērtējot to riskus, koncentrējoties uz risku vadības programmu ieviešanu, kas tālāk dod novērtējamu finansiālu ieguvumu.

2006. gada sākumā Marsh veica pētījumu, lai noteiktu, kā organizācijas Centrālajā un Austrumeiropā uztver, novērtē un vada riskus.

Šis ziņojums ataino situāciju Latvijā.

Mūsu pieredzējušie speciālisti palīdz kompānijām tikt galā ar izaicinājumiem, kas atspoguļoti šajā ziņojumā. Lai uzzinātu vairāk par pētījumu, kā arī citiem saistītajiem jautājumiem, lūdzu, kontaktējieties ar Marsh biroju Latvijā:

Žaneta Jaunzeme
Marsh Latvija biroja vadītāja
Tel.: +371 095095
e-mail: zaneta.jaunzeme@marsh.com

Respondentu īss raksturojums

MĒS AICINĀJĀM IZTEIKT viedokļus kopumā 100 Latvijas uzņēmumu pārstāvju (kur uzņēmumu gada apgrozījums lielāks par 5 milj. EUR). Aptaujai izvēlēta izlase proporcionāli pa nozarēm, kas atspoguļo kopējo uzņēmēju viedokli Latvijā.

Nozare	Uzņēmumi ar apgrozījumu lielāku par 5 milj. EUR kopā	Aptaujāto uzņēmumu skaits nozarē
Lauksaimniecība un medniecība, mežsaimniecība un zvejniecība	43	18
Ražošana, izrakteņu un akmeņogļu ieguve	59	25
Elektrība, gāze un ūdens piegāde	6	10
Būvniecība	30	7
Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; preču remonts	36	10
Transportēšana, uzglabāšana un sakari	27	7
Finanšu starpnieki, nekustamais īpašums - nomāšana un tirdzniecība	25	10
Valsts, sociālā darbība, izglītība, veselība	4	
Viesnīcas, restorāni, citas apkalpošanas darbības	2	13
Kopā	232	100

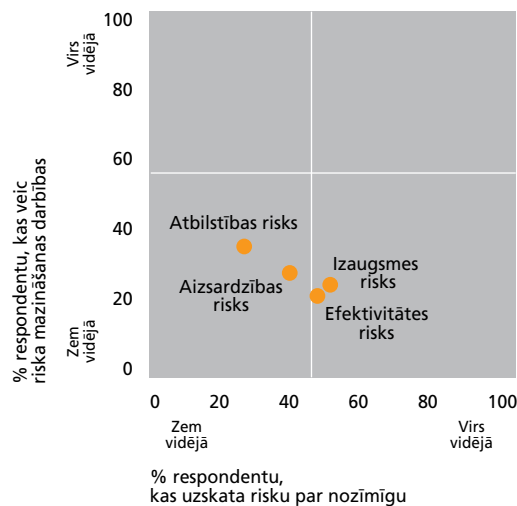
Respondenti bija organizāciju darbinieki, kas atbildīgi par risku vadīšanu uzņēmumā. Latvijā tie ir lielākoties finanšu direktors (26% gadījumu) un grāmatvedis (27%).

Risku apzināšana un vadīšana

MĒS LŪDZĀM RESPONDENTUS novērtēt 42 dažādus riskus četrās kategorijās (sīkākai informācijai skat. 3. att. Risku pētījuma 2006 bukleta 4. lpp.!).

Pētījums parāda, ka 40%-50% no aptaujātajiem uztver **Efektivitātes** un **Izaugsmes** riskus kā draudu savam biznesam, taču tikai nedaudz vairāk par 20% ir ieviesuši konkrētas uzņēmumu aizsargājošas vai risku mazinošas programmas.

Atbilstības riskus, kā liecina pētījums, uzņēmumi vada samērā labi. 40% aptaujāto **Aizsardzības** riski šķiet nozīmīgi, nedaudz mazāk par 30% uzņēmumu ieviesuši konkrētas procedūras šo risku mazināšanai.

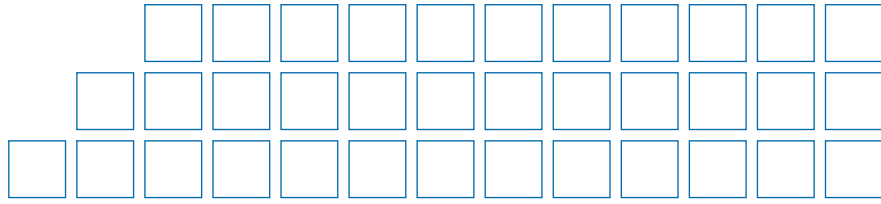

5 visnozīmīgākie riski aptaujāto Latvijas uzņēmumu skatījumā:

Patēriņa preču cenu svārstības	Efektivitāte	75
	28	
Paaugstināta konkurence	Izaugsme	74
	40	
Lielo klientu neizpildītās maksājumu saistības	Aizsardzība	64
	50	
Nelabvēlīgas pieprasījuma izmaiņas	Efektivitāte	58
	30	
Nepareizi stratēģiski lēmumi, kas rodas datu trūkuma vai nepilnīgas situācijas analīzes dēļ	Izaugsme	57
	17	

■ % respondentu, kas saskata ievērojamu risku

■ % respondentu, kas ieviesuši stingras procedūras riska mazināšanai

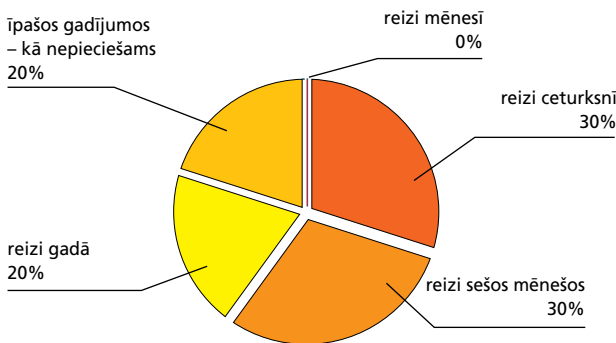

Process un darbības

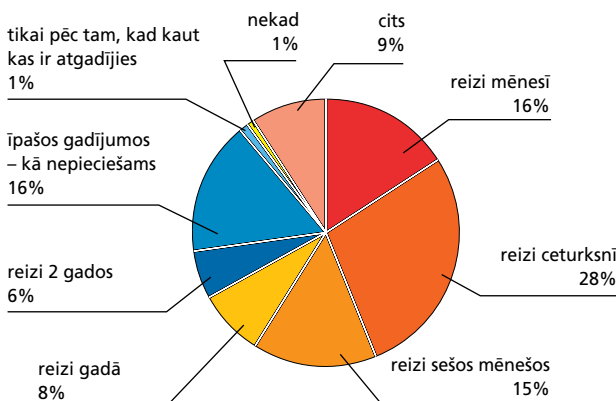
KATRS TREŠAIS uzņēmums sadala atbildību par risku vadīšanu uzņēmumā pa dažādām pozīcijām organizācijas iekšienē. Tikai 9% aptaujāto uzņēmumu uz pilno slodzi strādā risku menedžeris.

Viena no astoņām kompānijā ir cietusi ievērojamus finansiālus zaudējumus pēdējo 3 gadu laikā, kā sekas kāda nozīmīga riska iestāšanās gadījumā. Vairāk par trim ceturtdaļām šo kompāniju pēc negadījuma ieviesušas krīzes vadības plānu.

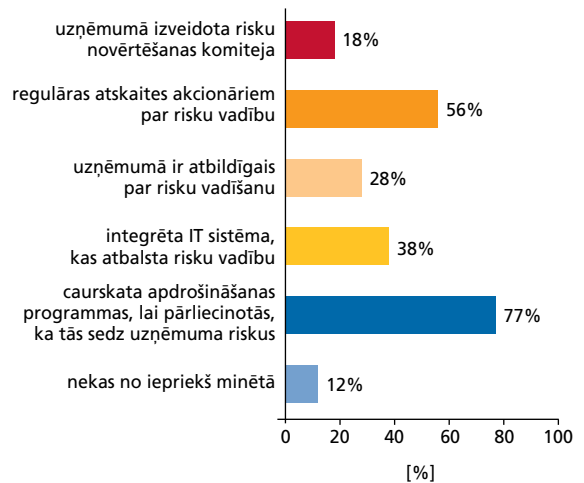
Gandrīz viena trešdaļa uzņēmumu izskata savus krīzes vadības plānus vismaz reizi ceturksnī. Liela daļa uzņēmumu to dara tikai tad, "kad nepieciešams".

Gandrīz puse uzņēmumu identificējuši riskus un veic regulāras risku caurlūkošanas sanāksmes ik ceturksnī. Vairāk kā viena ceturtdaļa uzņēmumu neorganizē tikšanās risku apspriešanai. Plānojams, ka šī situācija uzlabosies, jo 40% respondentu apgalvo, ka risku pārskatīšanu uzņēmums veic daudz biežāk kā pirms diviem gadiem. Tikai ļoti neliela daļa uzņēmumu atzīst, ka dara to retāk, kā iepriekšējos gados.

77% aptaujāto Latvijas uzņēmēju apgalvo, ka vispopulārākais instruments risku vadīšanai uzņēmumā ir apdrošināšana. Vairāk kā puse respondentu regulāri ziņo akcionāriem par risku vadīšanu uzņēmumā, savukārt 38% organizāciju ir ieviesti IT risinājumi, kas atbalsta risku vadību. 28% uzņēmumu ir cilvēks, kas citastarpā ir atbildīgs arī par risku vadīšanu (grāmatvedis, finansu direktors, risku menedžeris vai cits).

Gandrīz 2 no 3 uzņēmumiem ir skaidra korporatīvās pārvaldes politika. Gandrīz divām trešdaļām ir ieviests formalizēts process, kā tiek vērtēts valdes sniegums un noteikti ārējie auditori. 39% aptaujāto uzņēmumu atklāj, ka tie saņem risku vadības pakalpojumus, kas tiem nepieciešami.

